

Noor Asharaf

Assistant Professor (Guest Faculty)

Dept. of Persian, MMHAPU, PATNA

Email: ashrafjnu@gmail.com

E-Content

Sem-1, Paper code: 102

Persian (M A)

Topic: Isfahan, Nisf Jahan (Cont..)

اصفهان شهری تاریخی در مرکز ایران است و در سده شانزدهم میلادی در هنگام پادشاهی صفویان پایتخت ایران شد و رونق فراوانی گرفت. بناهای تاریخی متعددی در شهر وجود دارد که شماری از آنها به عنوان میراث تاریخی در یونسکو به ثبت رسیده‌اند. این شهر به داشتن معماری زیبای ایرانی، پل‌های سرپوشیده، مسجدها و مناره‌های منحصربه‌فردش نام‌آور است. این امر سبب شده تا در فرهنگ عامه، اصفهان نصف جهان، لقب بگیرد. میدان نقش جهان نمونه برجسته‌ای از معماری ایرانی است. این شهر دارای پانزده منطقه شهری است. از جمله دیگر آثار تاریخی اصفهان از منارجنبان، سی و سه پل، پل خواجه، کاخ چهل ستون، عمارت عالی قاپو، مسجد شیخ لطف‌الله و بسیاری از اماکن تاریخی دیگر می‌توان نام برد.

سی و سه پل، پل چوبی، پل شهرستان، پل مارنان، سی و سه پل یا پل الله وردی خان و پل خواجه از پلهای معروف اصفهان هستند. بازار اصفهان، بازار قیصریه اصفهان، بازار شاهی، بازار بیدآباد، بازار ریسمن، بازار غاز و بازارهای اطراف میدان نقش جهان: بازار مسگرها، بازار هنر، بازار ترکش‌دوزها، بازار کلاه‌دوزها، بازار لواف‌ها و بازار آهنگرها و مسجد جامع کوله پارچه، مسجد علی، مسجد شاه، مسجد حکیم، مسجد جامع، مسجد حاج محمد جعفرآبادی، مسجد علیقلی آقا، مسجد قطیبه، مسجد آقانور، مسجد در کوشک، مسجد ذکراالله، مسجد ایلچی، مسجد آقا نور، مسجد رکن الملک، مسجد سید، مسجد رحیم خان، مسجد صفا، مسجد ذوالفقار، مسجد دروازه نو، خان، مسجد شیخ لطف‌الله، مسجد مصری، مسجد لنبان، مسجد المهدی، مسجد سیدالعراقین، مسجد در امام و مسجد شاه عباسی

اصفهان از جمله مسجدهای دیدنی این شهر هستند. در این شهر کلیساها و کنیسه‌های زیادی وجود دارد که بخش عمده‌ای از کلیساها در منطقه جلفا می‌باشند. برخی از کلیساهای شهر از سده هفده میلادی به جای مانده‌اند که شهره‌ترین و قدیمی‌ترین آنان کلیسای وانک، کلیسای مریم مقدس، کلیسای گئورگ، کلیسای حضرت لوقا، کلیسای هاکوپ، کلیسای بیت لحم، کلیسای نرسس و سرکیس. در این میان کلیسای هاکوپ مقدس قدیمی‌ترین کلیسای اصفهان می‌باشد.

صنایع دستی متعدد اصفهان نیز از دیرباز یکی از پایه‌های اقتصاد اصفهان است. اصفهان مهد هنرهای زیبایی مانند سیم کشی، زر کشی، زربافی، گلابتون دوزی، پولک دوزی، سکه دوزی و زنجیر بافی از صنایع دستی محلی آن است. در حال حاضر زربافی و سکه دوزی همچنان رواج دارد. همچنین اصفهان در صنایع خاتم کاری، کاشی کاری، قلم زنی، مینیاتور، مینا کاری، زرگری نقره و طلا در دنیا شهرت دارد. اقتصاد سنتی استان مبتنی بر صنایع دستی چون قالی بافی، ابریشم بافی، قلمزنی، منبت کاری، زری بافی، خاتم کاری، ملیله دوزی، مینیاتور، سفالگری، مینا کاری، فلزکاری، فرش، فیروزه کوبی، نقره سازی، کاشی سازی، قلمکاری و پولک دوزی از صنایع دستی اصفهان است که امروزه رونق خوبی نیز در بخش جهانگردی دارد.

اصفهان به جهت داشتن موزه‌های مختلف و با ارزش مشهور است که از آن میان می‌توان به موزه‌های زیر اشاره نمود:

- * گنجینه هنرهای تزئینی و هنرهای معاصر اصفهان * موزه صنایع دستی و هنرهای سنتی اصفهان
- * کاخ موزه چهل ستون * موزه کلیسای وانک * موزه تاریخ طبیعی
- * موزه علوم و فنون آموزش پرورش اصفهان * موزه حمام علی قلی آقا * موزه آب اصفهان
- * موزه شهدای اصفهان * گنجینه سنگ نوشته‌های تخت فولاد * باغ موزه پروانه‌ها

در اصفهان غذاهای سنتی بسیاری مورد استفاده هستند که برخی از آن‌ها مربوط به شهرهای دیگر اصفهان بوده‌اند یا در شهرهای دیگر ایران نیز رواج داشته و دارند. در این میان کباب، بریان و خورش ماست و حلیم بادمجان و آش شل قلمکار و حلیم و عدس آبگوشت (گوشت و لوبیا) کشک و بادمجان و کله جوش معروف‌ترین غذای اصفهان می‌باشند. معروفترین سوغات اصفهان گز است. گز اصفهان مرغوب‌ترین نوع گز است و قدمتی بیش از ۴۵۰ سال را داراست. اصفهان مهم‌ترین، بزرگ‌ترین و بهترین تولیدکننده گز کشور است. حدود ۹۰ درصد گز ایران در اصفهان تولید می‌شود. براساس

آخرین داده‌ها ۴۵۰ واحد تولید گز و ۱۲۰۰ واحد توزیع گز و شیرینی در اصفهان فعال هستند. این واحدهای تولیدی ۶۵۰ هزار تن گز تولید و روانه بازار مصرف می‌کنند.

اصفهان با این میراث کهن، حق بزرگی بر گردن ایران، مقبولیت مذهب تشیع و انقلاب اسلامی دارد. اصفهان را باید یکی از حلقه‌های اصلی زنجیره اربعین انقلاب دانست که از قم و تبریز آغاز و به اصفهان و یزد متصل شد. اصفهان در آذر ۱۳۹۴ (دسامبر ۲۰۱۵) به همراه رشت به عنوان نخستین شهرهای ایران، به شبکه شهرهای خلاق جهان زیر نظر یونسکو پیوست. براساس استانداردهای یونسکو، شهر خلاق، شهری است که از نوآوری و توانمندی‌های شهروندان در توسعه پایدار شهری بهره می‌برد.